

Akt nr:
P-E1a-1491

AU\$P-E1a-1491

Beskr 42

1-2 JAN 1937

III

Vänerbygdens vattendomstol

För 4881

P 2*1491

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

Vattenavlopp
genom ägor hörande till
Getered och Högen
i Väner-Ryrs socken,
Älvsborgs län.
1935.

*Till akten höra: 16 skrivna sidor och
2 blad ritningar.*

05

1.
Protokoll vid synföreläggning i fråga
om vattenarloop för torrläggning
av mark till hemmanen Gette-
red och Högen i Väne-Ryrs so-
ken, Åröborgs län.

§1.

Den 21 augusti 1935 i Gettered.

Närvarande: landbruksingenjören C. B. Carlson,
föreläggningsman;

Alfred Karlsson i Räckem och
E. Wasserman i ^{Åröborg} Ryrs, godsmän;

Oskar Olsson, ägare till lägenheten Kullen under
Sökaude till företaget samt Gettered

Albert Magnusson, ägare till $\frac{3}{32}$ - " - Gettered

Anton Magnusson, " - $\frac{1}{4}$ " - " -

Karl Johansson, " - $\frac{1}{396}$ " - Högen

och lägenheterna Nytorp och Hjorte-
torpet;

Martin Tengström, " - $\frac{1}{2}$ " - Gettered.

Efter verkställd undersökning upprättade
profil- och sektionsritningar över det arloop,
om vars förtörning var fråga, förestoddes tillika
med ånuledes uppgjord nivåkarta över den mark
som i torrläggningshänsesende förmitt berou-
de av arloopsträckan ifrågas.

Sökauden förklarade att han önskade arlopps-
förhållandena ordnade vare sig medelst öppna
arloop eller medelst bäckar på sätt att möjligt

het till ändamålsen för torrläggning av åker-
fältet till hans fastighet beredd.

Med anseende till den emständigheten att
arlotter till hvarvaktens del ledde utmed
utfartsväg, ansågo de nämnde, som alla
hade del i och befara vägen, att en täckt led-
ning utmed vägen vore att föredraga fram-
för ett öppet delbe, vilket sannolikt blev till
fara för vägens bestånd, tymerkeligast som
jorden var mycket sandig, då sådant skulle
dragas fram.

Arlopp och mark blevo försumål för beakt-
ning och jorden jämrål för undersökning.
Med ledning av ägo- och ekonomiska be-
förärande trakten runt och gränser för det om-
råde, från vilket vatten rann till arlotter
ifråga, inlades i minskarten över det vatten-
beträffande området samt de såskilda av-
vattningsskeden uträknade och vattenmängd-
erna uppskattade.

Förslag till täckta ledningar för det vatten,
som tillkom sökaunders fastighet, samt därpå
upprättat och kostnader för anläggningen be-
räknad.

I fråga om deltagande i kostnaderna för
företaget förmänte Martin Tengström att nå-
gon låtnader näppeligen kunde uppstå för
marken till hans fastighet. Den invid den först

erhandlade vägen belägnas delen var av stog-
marksvater och var icke avsedd att omvandlas
till åker eller äng. Härfor låg den alltför
långt från gården. Lokanden höll dock för
att när båtnad uppstod för marken i fråga
och att den kunde utnyttjas vid en beivrade
bebodgelse, var till början redan var gjord.

Sedan uppskattning av marken ägt rum,
var båtnaden uträknad och resultatet till-
kännagivet.

Utlåtande i ärendet meddelades därpå.

Att förvarn företaget rörande handlingar
och ritningar utvägs Oskar Olsson i Gettered
per Rys.

Att samme Oskar Olsson uppdrags att
i förstskrift ordning kalla delägarna till
sammankommande för val av styrelse för före-
taget. värfes förutskrift förklarades
avslutad.

Dag som ovan

W. H. Larsson

Edmund Hasselius Alfred Karlsson

LÄNSSTYRELSEN
I
ÄLVSBORGS LÄN

LANDSKANSLIET

Nr 4 pag. 115

Ass.D. 1933.

R e s o l u t i o n .

Med stöd av 10 kapitlet 32 och 33 §§ Vattenlagen
varder lantbruksingenjören i Göteborgs och Bohus län
samt Älvsborgs läns norra del härmed förordnad att i
inneliggande ansökan omförmälda förrättning i laga ord-
ning verkställa.

Denna resolution översändes till förrättningsmannen,
som bör överemottagandet hit insända bevis. Vänersborg
i landskansliet den 3 februari 1933.

K. H. M. H. M.

Chr. F. H. H. H.

Till Konungens Befallningshavande uti Älvsborgs län.

Undertecknade få härmed vördsamt anhålla om förordnande för behörig förrättningsman att, jämlikt 10 kap. vattenlagen, verkställa syn för upptagande av vattenavlopp i ändamål att torrlägga av vatten besvärad mark tillhörande hemmanen Högen och Gettered i Väne-Ryrs socken av Älvsborgs län.

Företaget förmenas beröra följande fastigheten med nedanskrivna ägare: Högen; ägare Karl Johansson och Gettered; ägare Oscar Olsson.

Gettered pr Ryr den. 12/3... 1932

Oskar Olsson

Kungörelse.

För upptagande av vattenarloop i syfte
att torrlägga mark hörande till hemman
n:o Gettered och Högen i Väner-Ryrs socken
händlägges ämnesförrättning jämlikt 10 kap.
vattenlagen vid sammanträde hos Oskar
Olsson i ~~Högen~~^{Gettered} onsdagen den 21 augusti 1935
kl. 11 fm., då sakägarna hava att utfrågas sin
saken. Göteborg den 30 juli 1935.

O. Carlsson.
Lantbruksinspektor.

Kungörelsen utöfnd till pastorämbetet
i Väner-Ryrs församling den 30 juli samt in-
frid i Årstorps läns annonsblad den 6 augusti
1935, varjämte underrättelse om tid och plats
för sammanträdet avlämnats ä posten den
6 augusti till.

Lantbrukaren Karl Johansson,	Högen,	Ryr.
" Oskar Olsson,	Gettered,	"
" Martin Tengström,	"	"
" Th. Flyrén,	"	"
" Anton Magnusson,	"	"
" Albert Magnusson,	"	"
" Johan Karlsson,	"	"

betygar:

O. Carlsson

Utlåtande

i fråga om vattenavlopp för tomläggning av mark hö-
rande till Gatered och Högen i Väne-Pyrs socken,
Årstorps län.

Avloppet ifråga, sammansättande sig av träsnar
gränsar på Högen, leder utmed en utfartsväg ge-
nom ägor till Gatered i nordvästlig riktning till en
bäck, som för till Båvån och alltså hör till detta vat-
tenslags nedströmsområde nr 109.

Vid utflödet ur avdikningsområdet har avloppet
att avbörda vattnet från ett omkring 14 hektar stort
område, till c:a 12 hektar bestående såväl av odlade fält
som av skogsmark och till omkring 2 hektar till dels ka-
la berg. Vid flödestillfällen kan avrinningen från
denna terräng skattas till 1.2 liter i sekunden
från varje hektar åker och skogsmark i medeltal
och till 4 liter från bergen.

Med hänsyn såväl till den relativt ringa
vattenmängd avloppet och dess gränsar har att av-
leda som jämväl till önskvärdheten att undvika
upptagandet av ett stort avloppsdikey utmed en
utfartsväg, vilket upptagande måste föranleda
särskilda åtgärder till skydd för vägtrafiken, ry-
nes avloppet från och genom området ifråga böra
gestaltas som täckt ledning, anlagd parallellt med
och några meter ifrån diket utmed vägen. På
strecken, där avlopp icke leder i omedelbar närhet
av vägen, föranledas kanske anläggandet af öppet dikey till

Täckt.

Å den övre avdelningsområdet upprätlade nivå-
kanten är läget för ledningarna utmärkta med röda
linjer och betecknat, den punkt, där ledningarna avses
mygna ut i öppna avloppet med A; förgreningspunkt-
ten med B och slutpunkterna med C och D. Gränse-
na för de områden, vilka avvattnas till de särskilda
sträckorna, äro utmärkta med streckade blå linjer.

Med anseende till följande ledningar och till-
rinnande vattenmängder har beräkning av de erfor-
derliga dimensionerna ägt rum med resultat att
sträckan A-B till i sin nedre del inom ägor till Ge-
tered 1² utgöras av rör med 9" (22.5 cm.) och i sin övre
genom Getered 1" av 8" (20 cm.); sträckan B-C av 5"
(12.5 cm.) och 4" (10 cm.) samt sträckan B-D av 5" (12.5 cm.)
inre diameter.

Å profilritningarna öfver sträckningarna äro tut-
ningar, djupläge och dimensioner samt lednings-
material angifna.

För inläggande i ledningarna av tillströmmande
dagsvatten tillkom av dräneringen efter genomförd
dränering av jätten bygges på därför angifna stäl-
len trinnar av cementbete.

Den mark, som i tomlägningshänseende är beroen-
de av ledningarnas anläggande har uppskattats i den
ordning, som stadgas i 10 kap. 60 § vattenlagen
och resultatet af denna uppskattning införts i en

9.

detta utlåtande bifogad längd. Skäl till hänföran-
de av marken inom tomläggningssamfälligheten
till särskilda avdelningar för jänkning av delak-
tigheten i kostnaden för företaget föreligga ej.
Varje ägare till fastighet, till vilken hör mark, som
rörelse beträffas av företaget, har att deltaga i kost-
naden för detta i mån av värde å beträffanden för
marken ifråga, sådant detta värde blivit uträk-
nat i förenämnda längd, i vilken enligt denna
grund deltagningsskyldigheten jämväl uttrycks
med procenttal.

Till kostnad för företaget räknas kostnad för gräv-
ning, för lednings- och brunnsmaterial samt dettas ned-
läggande äro som ledningsproparus utfyllande.

Avgift, som stadgas i 11 kap. 95 § rattslagen,
skulle understiga funten kronor och skall följt ej er-
läggas.

Kostnaden för synföreläggningen gäldas av del-
ägarna i förhållande till deras andel i kostnaden
för företaget men förskjutes om de utspelas av rö-
kanden.

Underskallat av anläggningsen bestrides av del-
ägarna efter samma grund som ovan bestämts för
deltagandet i kostnaden för företaget.

Beträffande företaget bestämmes jämlikt 10:62
rattslagen:

att företaget skall utlösas i öfverensstämmelse med

det förslag, varom avhandlas i detta utlåtande;
att material till ledningen skall i nedre delen av
 sträckan A-B utgäras av med fleurar förredda cement-
 rör av prima kvalitet;

att de övriga sträckor tegelrör, välbrända och av oklander-
 lig form, komma till användning;

att vid ledningens utnyttjande i öppna anslaget vid
 A nödig förstärkning av detta till skydd mot årekan
 äges nu på rätt ritning utvisat;

att på därpå angivna ställen bunnar anläggas, be-
 stående av med hål förredda cementrör om minst 45
 centimeters inre diameter och med tullen nå-
 ende minst 50 cm. under ledningens undre kant,
 vilka bunnar förres med tullen och lock av tjärad
 plank eller av betong samt kringskolas med sten;
 allt enligt ritning;

att arbete för företaget böra överlämnas till utförande
 åt därpå skickad person, med vilken kontrakt om
 utförandet enligt bestämmelserna i detta utlåtan-
 de böra upprättas;

att arbete må byggas omedelbart efter det detta ut-
 låtande vunnit laga kraft samt böra vara dragta till
 slut senast vid 1936 års utgång och under utföran-
 det kontrolleras och efter färdigställandet avgränsas av
 lantbruksingenjör samt

att arbete böra utföras å tid, de minsta intrång
 och skada åstadkommes.

Talan mot förvaltningen, därest sådan finnes

påkallad, mi föres vid Västbygdens Vattenbomsstol,
till vilken beräknad skola vara ingivna inom seltio
dagar från nedanskivna dag.

Getund den 21 augusti 1935.

Mareson.

Edmund Wassmies

Alfred Karlsson

Areal								Värde						Båtnadsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		före företaget			efter företaget					
								för har	för ägofigur	öre	för har	för ägofigur	öre			
har	ar	har	ar	har	ar	har	ar	kr.	kr.	öre	kr.	kr.	öre	kr.	öre	o/ o
<u>Vädersingstångh.</u>																

Socken, hemman	Registernummer	Mantal	Ägofigurs nummer	Ägare och ägobeskrivning
Gätered	1 ²	$\frac{1}{2}$		<u>Martin Tengström</u>
—4—	1 ¹¹	av. Kullen	1	kagmark, 0.2-0.3 m. sanden på sand örandig lera
				<u>Oskar Olsson.</u>
			2	åker, 0.2-0.3 m. sanden. på sand örandig lera
			3	" " " " "
			4	" " " " "
			5	" " " " "
			6	" " " " "
			7	" " " " "
			8	" " " " "
			9	" " " " "
			10	" " " " "
			11	" " " " "
			12	" " " " "
			13	kulle
			14	ägg
				<u>Summa</u>
—1—	1 ¹²	av. Kullen		<u>Oskar Olsson.</u>
Högen	1 ¹³	av. Nyltorp	15	åker, 0.2-0.3 m. sanden. på sand örandig lera
				<u>Karl Johansson</u>
			16	åker, 0.2-0.3 m. sanden. på sand örandig lera
			17	" " " " "
			18	" " " " "
			19	" " " " "
—4—	av 1 ⁵	$\frac{1}{396}$		<u>Karl Johansson</u>
			20	åker, 0.2-0.3 m. sanden. på sand örandig lera
Gätered	1 ²	$\frac{1}{2}$		<u>Samuelsen.</u>
—7—	1 ¹¹	av. Kullen	2-14	<u>Oskar Olsson.</u>
—4—	1 ¹²	av. —	15	—4—
Högen	1 ¹³	av. Nyltorp	16-19	<u>Karl Johansson</u>
—4—	av 1 ⁵	$\frac{1}{396}$	20	—4—
				<u>Summa</u>

Kostnadsförslag.

till företag, avseende vattenavlopp för torrläggning av mark hörande till hemmanen Getered och Högen i Väne-Ryrs socken, Älvsborgs län.

Läge.	Längd i me- ter.	Arbete: schaktning, spräng- ning, uppläggning; jordart m.m.	An- tal	å kro- nor	Kost- nad.		Summa kostnad.	
					kr.	ö.	kr.	ö.
1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.	
		<u>Sträckan A-B-C.</u>						
0+80-2	120	Grävning för rörledning, lägg- ning av ledning samt jordpåfyll- ning 1m.	120	1,-	120	-		
		Ledningsmaterial: 9" (22,5 cm.) cementrör med transport 1m.	120	2,-	240	-	360	-
2-3+92	192	Grävning för rörledning, lägg- ning av ledning samt jordpåfyll- ning 1m.	192	0,80	153	60		
		Ledningsmaterial: 8" (20 cm.) tegelrör med transport st.	650	<u>450</u> 1000	292	50	446	10
3+92-4+82	90	Grävning för rörledning, lägg- ning av ledning samt jordpåfyll- ning 1m.	90	0,50	45	-		
		Ledningsmaterial: 5" (12,5 cm.) tegelrör med transport st.	300	<u>220</u> 1000	66	-	111	-
4+82-3+59	77	Grävning för rörledning, lägg- ning av ledning samt jordpåfyll- ning 1m.	77	0,35	26	95		
		Ledningsmaterial: 4" (10 cm.) tegelrör med transport st.	260	<u>165</u> 1000	42	90	69	85
		Stensättning kring rörmynning					15	-
2, 3+92, 5+59		Slambrunnar av cementrör om 45 cm. inre diameter med lock och botten av tjärad plank eller av betong st.	3	35,-			105	-
		överföres					1106	95

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
		överfört				1106 95
		för oförutsett, arbetets till- syn m.m. tillägges c:a 10 % av arbetskostnaden				43 05
		<u>S u m m a</u>				1150 -
		<u>Sträckan B-D.</u>				
B-D	116	Grävning för rörledning, lägg- ning av ledning samt jordpåfyll- ning	116	0,35	40 60	
		Ledningsmaterial: 5" (12,5 cm.) tegelrör med transport	390	220 1000	85 80	126 40
D		Slambrunn av cementrör med 45 cm. inre diameter med lock och botten av tjärad plank eller betong st.	1	35,-		35 -
		För oförutsett, arbetets till- syn m.m. tillägges				8 60
		<u>S u m m a</u>				170 -
		<u>S a m m a n d r a g.</u>				
		Sträckan A-B-C				1150 -
		" B-D				170 -
		<u>S u m m a</u>				1320 -

Getered den 21 augusti 1935.

W. H. H. H.